Nr. 16. Radom, Niedziela dnia 25 grudnia 1927 r. Rok I. Cena 15 groszy.

HASŁO

Dwutygodnik, Organ Ruchu Chrześcijańsko-Społecznego

Redakcja i Admiaistracja: RADOM, Trawna Nr. 3. Telefon Nr. 414.

Konto P. K. O. Nr. 64520 należy zaznaczyć, że pieniądze przesłane są na rachunek HASŁA.

Prenumerata rocznie 3.50.
„ półrocznie 2 zł.

Wszystkim naszym Czytelnikom i Protektorom, oraz tym, którzy z nami czują i myślą po katolicku przesyłamy w dniu Bożego Narodzenia staropolskie życzenia „WESOŁYCH ŚWIĄT”!

Redakcja i Administracja „HASŁA“.

CHWAŁA BOGU, POKÓJ LUDZIOM.

W cichą, grudniową noc, niebo rozjaśniało wielką łuną, która światu objawiła radość, miłość i zbawienie!

W chwale majestatu nieobjętego ludzkim rozumem, przyszedł na świat Stwórca - Bóg, w postaci nikłej dzieciny. Przyszedł w ubogiej stajence, gdzie Boża Matka powiła go w pieluszki i miast złocistej kolebki, położyła w bydlęcym żłobie.

Tajemnicę tej wielkiej chwili od dwudziestu wieków świat chrześcijański przeżywa w tę noc grudniową! Zbawiciel się nam narodził—dajmy Bogu chwałę. Pieśnią radosną i weselem czci Bożą Dziecinę, dziś każda chata polska, gdzie szczere chrześcijańskie serce bije bratnią miłoćcią i przywiązaniemdo wiary ojców

Chwałę i pokłon Bogu dać należy, bo wszystkiego tylko od Boga spodziewać się możemy.

Próżno budują ci, którzy bez Boga budują.

I budowanie tej naszej kochanej Ojczyzny dlatego tak źle idzie że w pracy tej zamało pamiętamy na chwałę Bożą, a za dużo szukamy własnej swej osoby.

Za dużo wśród nas faryzeuszów, którzy rozdając jałmużnę, lub czyniąc dobrze, trąbią o tem po ulicach miast—za mało cichej i ofiarnej pracy w imię chwały Bożej i własnego państwa.

Dzień pokory i ubóstwa bezgranicznego, jakim jest Boże Narodzenie, powinien nam inne myśli nasunąć do serca.

Święto Bożego Narodzenta jest zarazem świętem pokoju. Pokój ludziom dobrej woli — przyniósł Bóg - Człowiek na ziemię w tę noc grudniową, kędy korowody chórów anielskich zwiastowały nowinę Jezusowych Narodzin.

O pokój Boży między ludźmi będzie się modlił w noc pasterską naród polski. By pokój ten mógł zapanować, trzeba, by w ludziach było dużo dobrej woli. A o tę wolę dobrą, dzisiaj jest tak trudno.

Wśród tylu złości, obłudy, pychy i głupoty, jakżeż trudno znaleźć na świecie tę dobrą wolę.

Naród polski w okresie tych tygodni święte znych przeżywać będzie znów ciężką próbę doświadczeń Bożych.

Morze walki, złości i nienawiści wyleje się na polskie miasteczka i wioski.

Aby Bóg Polskę ochronić raczył od nieszczęść i zgryzot, szukajmy ludzi nie o silnej pięści i ostrym języku, lecz o tkliwem sercu **i dobrej woli.**

Tylko z ludźmi dobrej woli państwo nasze osiągnąć może chwnła i potęgę, oraz spełni tę wielką rolę do jakiej Bóg nasz naród powołał:

„Być przedmurzem chrześcijaństwa!”

Edward Stępień
Redaktor „Hasła”.

Potrzeba szkolnictwa zawodow.

Od kilku lat trapi społeczeństwo nasze w miastach bezrobocie.

Tysiące bezrobotnych robotników napróżno szukają pracy.

Przeglądając spisy bezrobotnych 90% stanowią niewykwalifikowani robotnicy, 10% stanowią również bez fachowego wykształcenia pracownicy umysłowi.

Dziś natomiast fachowców brak, wojskowe wytwórnie poszukują daleko fachowców metalowych, instytucje handlowe poszukują fachowych biuralistów. I tych fachowców brak mimo niekiedy bardzo dobrych warunków. Fachowcy metalowcy na naszem terenie pracując w godzinach nadliczbowych zarabiają do 600 zł. miesięcznie. Jeżeli więc społeczeństwo chce usunąć klęskę bezrobocia i powstrzymać fale emigracyjne musi się zająć fachowem wykształceniem.

W obecnej chwili szkoły zawodowe cieszą się coraz to większem uznaniem.

One jednak uczą młodzież a nie mogą zająć się dorosłymi.

Zadanie przeszkolenia dorosłych robotników powinno spoczywać na kursach wieczorowych.

Stowarzyszenie Robotników Chrześctjańskich mają tu wdzięczne pole do popisu.

Organizowanie kursów dla analfabetów, kursów dokształcających i kursów wieczozowych zawodowych powinno być jednym z podstawowych zadań Stowarzyszeń Robotników Chrześcijańskich.

Zjazd delegatów Stowarzyszeń Robotników Chrześcijańskich daje po temu wyraźną wskazówkę i wzywa wszystkie organizacje do pracy nad przeszkoleniem fachowem naszych robotników.

Praca ta będzie bardzo trudna może niekiedy zniechęcająca ale jedynie ona może przyjść z faktyczną pomocą bezrobotnym rzeszom robotniczym.

Sg.

Ubezpieczenie pracowników umysłowych.

Z dniem 1 stycznia 1928 r. wchodzi w życie ustawa o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Ustawa normuje ubezpieczenie pracowników umysłowych na wypadek braku pracy i łącznie z tem sprawę ich ubezpieczenia w czasie bezrobocia, na wypadek choroby, ubezpieczenie na wypadek niezdolności do pracy, na wypadek starości, wreszcie zaopatrzenie rodziny pracownika na wypadek jego śmierci. Warunki ubezpieczenia w każdym z pomienionych działów ubezpieczeń, jak również rodzaj i wysokość świadczeń i opłat określa ustawa w sposób szczegółowy. Ustawa przewiduje przymus ubezpieczeniowy każdego pracownika umysłowego, który objął pracę najemną, ukończył 16 lat życia, a nie przekroczył lat 60.

Nie podlegają ubezpieczeniu ci pracownicy umysłowi, którzy już są ubezpieczei jak pracownicy samorządowi i t. p.

Mogą być zwolnieni z ubezpieczenia na własne żądanie pracownicy spokrewnieni z pracodawcą a zarazem studenci, praktykujący adwokaci i t. p.

Świadczenia, które przewiduje ustawa są następujące: 1) zasiłek na bezrobocie i na podróż odbywaną w celu objęcia pracy, 2) renta inwalidzka, 3) renta starcza, 4) renta wdowia, 5) renta sierocia. Prawo do zasiłku na bezrobocie przysługuje po pół roku trwania ubezpieczenia, prawo do rent po 5 latach ubezpieczenia. Wysokość świadczeń zależna jest od ilości składek wpłaconych do ubezpieczenia oraz od grupy zarobkowej, do której zaliczono ubezpieczonego. Grup tych jest 14 od lit.. A do N. od 60 zł. do. 720 i węcej zł. podstawowego zarobku.

Bezrobotny samotny otrzymuje w razie braku pracy 30 proc. płacy ustawowej, żonaty 40 proc., obarczony dziećmi na każde dziecko 10 proc., zasiłku pracownika samotnego z tem, że zasiłek na dzieci nie może przekroczyć w łącznej kwocie 30 proc. płacy podstawowej. Zasiek na bezrobocie nie może w żadnym wypadku byćniższy niż 30 zł. miesięcznie. Bezrobotny udając się do innej miejscowości celem objęcia pracy, otrzymuje zwrot faktycznych kosztów wyjazdu. Zakład ubezpieczeń opłaca również za bezrobotnego składkę do Kasy Chorych.

Renta Inwalidzka (niezdolności do pracy) składa się z kwoty zasadniczej wynoszącej 40 proc. płacy podstawowej i z kwoty wzrostu renty. Wzrost renty rozpoczyna się po należeniu 10 lat do ubezpieczenia, a wynosi $^1/_6$ pr. płacy podstawowej, za każdy dalszy miesiąc. Po 40 latach ubezpieczenia wzrost ten wynosi 60 proc.. czyli, że ubezpieczony otrzymuje 100 proc. płacy, która jest podstawą wymiaru renty.

Renta na starość przysługuje po ukończeniu 65 lat życia lub po opłaceniu 480 miesięcy składkowych (40 lat).

Kobiety nabywają prawo do renty po ukończeniu 65 lat życia lub po 35 latach należenia do ubezpieczenia. Renta starcza równa się rencie inwalidzkiej, którąby otrzymał ubezpieczony, gdyby w chwili otrzymania renty starczej był do precy niezdolny. Osoby pobierajace rentę inwalidzką lub starczą, obarczone dziećmi do lat 18 życia otrzmują na każde dziecko dodatek w wysokości 1/10 kwoty zasadniczej (czyli 4 proc. płacy podstawowej).

Renta wdowia wynosi 3/5, renta sieroty niezupełniej 1/5, sieroty zupełnej 2/5 renty jaką pobierała osoba ubezpieczona, lub do której miała prawo w chwili śmierci.

Ubezpieczony, który nie nabył praw emerytalnych lub wdowa wzgl. sieroty, ojciec lub matka po takim ubezpieczonym, mają prawo do jednorazowej odprawy, która wynosi 100 proc. wzgl. 50 proc. rocznej płacy podstawowej ubezpieczonego. W mieście rent i zaopatrzeń może ubezpieczony wzgl. pozostała po nim wdowa i dzieci korzystać ze świadczeń w naturze (umieszczenie w zakładach sierocych, w zakładach dla starców i t. p.)

Opłaty do ubezpieczenia wynoszą 10 proc. od płacy podstawowej przewidzianej w odnośnej grupie. Z opłat tych 2 proc. przeznaczone jest na ubezpieczenie w razie braku pracy, 8 proc. na inne ubezpieczenia. Powyższa składka obowiązuje na 5 lat (t. j. do 31.12.1932). Może jednak uchwałą Rady ministrów być podwyższona do 13 proc. (na bezroboci do 3 proc., na inne działy do 10 proc.) Składki rozkładają się na ubezpieczonych i na pracodawców. Za pracowników nie pobierających wynagrodzenia lub pobierających wynagrodznaie do 60 zł. mies., całą składkę opłaca pracodawca, przy wynagrodzeniu ponad 60 do 400 zł. mies. pracodawca płaci 3/5 składki, ubezpieczony 2/5, przy zarobku ponad 400 do 800 zł. mies. składkę płaci po połowie pracodawca i pracownik, przy zarobku ponad 800 zł. płaci pracownik 3/5, pracodawca 2/5 składki.

Ubezpieczenie przeprowadzają terytorjalne Zakłady ubezpieczeń pracowników umysłowych. Liczbę ich oraz terytorjum działania określi minister pracy.

Dla ziem b. zaboru rosyjskiego utworzony będzie Zakład w Warszawie, który przejmie majątek i zobowiązania istniejące w b. zaborze rosyjskim Kas emyratalnych.

Władzami Zakładu są:

Rada złożona w 2/3 z przedstawiecieli ubezpieczonych w 1/3 z przedstawicieli pracodawców, wybieranych systemem proporcjonalnym przez każdą grupę oddzielnie Liczbę członków Rady określa uchwalony przez Radę statut. Liczba ta nie może przekraczać 45 osób. Radzie przewodniczy prezes lub wiceprezes Zakładu mianowani przez ministra pracy i opieki społecznej. Zarząd stanowią oprócz prezesa względnie zastępcy członkowie Rady w liczbie od 9—15 wybierani przez Radę Zakładu systemem proporcjonalnym, przyczem 2/3 członków wybiera grupa ubezpieczonych, 1/3 grupa pracodawców. Komisja rewizyjna złożoną z 6 członków, wybrana jest z grona Rady z 2/3 przez pracowników umysłowycb, z 1/3 przez pracodawców. Komisja rentowa liczy 4 członków, w tem przewodniczącego wzgl. jego zastępcę, którym jest dyrektor zakładów ubezp., 2 członków Rady z grona pracobiorców, 1 członka Rady z grona pracodawców. Dyrektor Zakładów wybierany jest przez Zarząd, a zatwierdzony przez władzę państw. Okres urzędowania Rady, Zarządu i Komisji rentowej trwa 6 lat, Komisji rewizyjnej 1 rok.

Rozporządzenie o ubezpieczeniu pracowników umysłowych przewiduje współdziałanie Kas Chorych z Zakładami ubezpieczeń. Kasy chorych przeprowadzać będą rejestrację ubezpieczonych, ściągać zaległe składki, badać stan zdrowia ubezpieczonych roszczących pretensje do świadczeń emerytalnych, przyjmować zgłoszenia o zasiłki na bezrobocie i wypłacać te zasiłki, wreszcie będą kontrolować uprawnienia osób otrzymujących świadczenia.

Należy jeszcze dodać, że w myśl art. 160 mogą korzystać ze świadczeń emerytalnych, mimo, że jeszcze nie byli ubezpieczeni, pracownicy umysłowi, którzy ukończyli 65 rok życia, posiadają obywatelstwo polskie, są niezdolni do wykonywania zawodu, a nie mają środków utrzymania. Ci pracownicy mo-

gą otrzymać zaopatrzenie równe najniższej rencie inwalidzkiej. Zaopatrzenie otrzymać mogą również członkowie rodziny po takim pracowniku umysłowym. Przepis powyższy ma doniosłe znaczenie dla pracowników-inwalidów i starców, w b. zaborze rosyjskim, gdzie nie było ubezpieczenia pracowników umysłowych.

Jan Puchałka,
Prezes Ch. Zjedn. Zaw.
na Górny Śląsk i Małopolskę.

Sprawy rzemieślnicze.

Kto będzie mógł prowadzić warsztat rzemieślniczy?

Jedną z większych bolączek rzemiosła była t. zw. „fuszerka". Do prowadzenia warsztatu brał się każdy, kto tylko zapragnął i miał trochę pieniędzy. Rezultatem było powstanie tysięcy pracowni, prowadzonych przez niedouczonych rzemieślników, produkujących najgorszą tandetę, podkopujących opinję porządnego rzemiosła.

Nowa Ustawa Przemysłowa wprowadza w tym zakresie dużą zmianę.

Stosownie do art. 144 i następnych, osoba pragnąca prowadzic samodzielnie warsztat rzemieślniczy, obowiązana będzie wykazać przed władzą przemysłową, iż posiada t. zw. zawodowe uzdolnienie do prowadzenia danego rzemiosła.

Cóż będzie uważane za powyższy dowód uzdolnienia?

W pierwszym rzędzie będzie nim uprawnienie do używania tytułu mistrza (majstra) danego rodzaju rzemiosła. Do dnia 15 grudnia r. b. uprawnienia te przyznawane są przez cechy na podstawie uprzedniej praktyki uczniowskiej i czeladniczej, pozatem przez niektóre szkoły przemysłowo-rzemieślnicze. Po dniu 15 grudnia r. b. uprawnienia te będą przyznawane jedynie na podstawie egzaminu, złożonego przed komisją egzaminacyjną, wyłonioną już nie przez cech, lecz przez Izbę Rzemieślniczą.

Następnie, jako dowód uzdolnienia zawodowego, uważane będzie świadectwo nauki danego rzemiosła, zakończone pomyślnym egzaminem czeladniczym, mówiąc innemi słowami — dyplom czeladnika. Lecz to jeszcze nie wystarcza. Czeladnik taki, aby mógł prowadzić samodzielnie warsztat, musi wykazać się jeszcze świadectwem trzyletniej pracy w charakterze czeladnika w danym rodzaju zawodu.

Nakoniec prawo do prowadzenia warsztatu będzie dawało jeszcze świadectwo złożenia egzaminu przed komisjąe gzaminacyjną dla majstrów wojskowych.

Pozatem Minister Przemysłu i Handlu ustali, w jakiej mierze świadectwo ukończenia szkół technicznych uważać należy za dowód uzdolnienia zawodowego do prowadzenia przemysłu rzemieślniczego W zasadzie wychowańcy szkół technicznych i szkół sztuk zdobniczych i przemysłu artystycznego, po odbyciu odpowiedniej praktyki, uważani będą za posiadających uzdolnienie zawodowe do prowadzenia przemysłu rzemieślniczego.

Powiedzieliśmy wyżej, iż wymagania te będą stosowane do osób, które zapragną otworzyc samodzielnie warsztaty po dniu 15 grudnia 1927 r.

Należy jednak zapytać, jak będzie z temi, dzisiejszemi rzemieślnikami, którzy prowadzą obecnie samodzielnie warsztaty, nie posiadając żadnego z trzech powyżej omówionych dowodów uzdolnienia zawodowego. Czy warsztaty ich zostaną zamknięte?

Odpowiedź na to pytanie daje art. 198 Ustawy, dotyczący specjalnie b. zaboru rosyjskiego. Otóż na tym terenie prawo do samodzielnego prowadzenia warsztatu będą mieli również ci wszyscy rzemieślnicy, **którzy przedstawią świadczenie urzędu gminnego, iż przed dniem 15 grudnia 1927 r. prowadzili samodzielnie warsztaty i posiadają wykupione świadectwa przemysłowe za rok 1927.**

Istnieje kategorja rzemieślników, którzy na podstawie ustawy o podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925, oraz okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 24 grudnia 1925 r. Nr. 142, zwolnieni są od obowiązku wykupywania świadectwa przemysłowego. Ci rzemieślnicy, prowndząc przed dniem 15 grudnia r. b. samodzielnie rzemiosło, również nie utracają tego prawa i nadal, obowiązani jednak będą przedstawić zaświadczenie odpowiedniej władzy, dotyczące samodzielnego prowadzenia warsztatu.

Pozatem w okresie pięciu lat po dn. 15 grudnia r. b. za dowód uzdolnienia zawodowego do samodzielnego prowadzebia rzemiosła uważać się będzie również zaświadczenie urzędu gminnego, iż kandydat pracował u rzemieślnika, prowadzącego samodzielnie rzemiosło bezpośrednio przed zgłoszeniem przez lat pięć.

Jak socjaliści wiedeńscy pobudowali domy?

Nasi socjaliści chwalili się zawsze przykładem swoich towarzyszy wiedeńskich, którzy swą władzę nad miastem wyzyskali do budowy mieszkań robotniczych. Posłano nawet jednego z głównych działaczy do Wiednia, by się przyjrzał tym wielkim czynom i wyświetlano film, pokazujący te cuda. I rzeczywiście jest na co patrzeć. Długie sznury domów kilkopiętrowych... aż do sześciu pięter sięgających. Wprawdzie mieszkania te są za drogie dla robotnika i przytem obskurne i ciasne, a miasto musiało to okupić niesłychanym uciskiem podatkowym, który zrujnował ogromną część wszystkich przedsiębiorstw, a reszcie uniemożliwił jakikolwiek rozwój. Mimo to socjaliści wiedeńscy z dumą wielką spoglądali na swe dzieło. Aż tu przyszło do niesłychanego skandalu. Magistrackie budynki poczęły się załamywać i walic w gruzy. Mieszkańców musiano na gwałt usuwać, mury stemplować i fundamenty odkopywać. Okazało się, że przy budowie owych domów funkcjonarjusze gminni, dobierani oczywiście według przynależności partyjnej, dopuszczali się olbrzymich nadużyć. Brano pieniądze na najlepszy materjał a kupowano najgorszy. Fundamenta kładziono za płytko, do cementu i wapna dodawano za wiele piasku, używano źle wypalonej cegły, aby tylko na budowie jak najwięcej „zarobić".

Skutki tego złodziejstwa były fatalne. Wiele domów trzeba będzie rozebrać, a remont wielu innych będzie tyle kosztował, co budowa nowych.

Robotnikom radomskim znane są te chwalby wiedeńskie. Przed wyborami do rady miejskiej, sprowadzono specjalne filmy, które wyświetlano na Zgodnej.

Należałoby poprosić przywódców towarzyszy, o wyświetlenie obecnie rozwalonych, a z takim kosztem pobudowanych domów wiedeńskich.

Byłaby to najlepsza reklama dla P. P. S.

Niedługo trzeba będzie czekać na podobne objawienie roboty socjalistycznej w naszym czerwonym Radomiu.

Wprawdzie wszystkie budowle miejskie w Radomiu wykonywała firma Ulen, przez co wartość tandety nieco się zwiększa, lecz tem nie mniej, roboty wykonane są bardzo drogo, a trwałość ich okaże się dopiero w ciągu najbliższych lat.

Wtedy i u nas bedzie co filmować i pokazywać w innych miastach, jako wzór gospodarki, której naśladować nie wolno.

Rad.

SPRAWY PODATKOWE.

W poprzednim numerze „Hasła” podaliśmy rzemieślnikom, jakiej kategorji powinni wykupić świadectwa przemysłowe dla swoich warsztatów, oraz, w jakich wypadkach powinni posiadać dwa świadectwa, t. j. na warsztat i na sprzedaż wyrobów własnej produkcji Dziś omówimy, jakie świadectwa winni wykupić na przedsiębiorstwa handlowe.

Przedsiębiorstw handlowych jest pięć kategorji.

Najniższą jest V kat., lecz na podstawie świadectwa tej kategorji niewolno sprzedawac w miastach, dlatego przez rzemieślników rzadko kiedy bywa wykupywaną.

Najwięcej rzemieślnicy wykupują świadectw IV kategorji, które upoważniają do sprzedaży towarów w małych ilościach spożywcom, w niewielkiem pomieszczeniu, nie mającem wyglądu, ani charakteru pokoju (nprz. ze straganu, w budce, kiosku i t. p.) W handlu, zaopatrzonem w świadectwo IV kategorji może sprzedawać tylko sam właściciel, lub zastępujący go członek rodziny. Subjektów trzymać niewolno. Niewolno również mieć oddzielnego składu, służącego do przechowywania, przesuszania, oczyszczania, sortowania, brakowania, przeładowywania lub pakowania towarów. Niewolno sprzedawać towarów, posiadających cechy produkcji wytworniejszej, jako to: [1])

Jeżeli chociaż jeden z niżej wymienionych warunków nie zostanie dotrzymany, należy wykupić świadectwo wyższej kategorji.

III kategorja świadectwa różni się od IV tylko tem, że w sklepie można zatrudniać, prócz właściciela, lub zastępującego go członka rodziny, najwyżej jednego dorosłego najemnego subjekta, i wolno utrzymywać dwa oddzielne składy przy zakładzie handlowym. Lokal, zajęty na sklep, może mieć wygląd pokoju.

Posiadając świadectwo III kategorji, nie wolno również sprzedawać towarów produkcji wytworniejszej, które wyliczyliśmy, omawiając IV kategorję, oraz nie wolno sprzedawać do dalszej odsprzedaży (kupcom) i w większych ilościach spożywcom.

Dopiero w szerszym zakresie handel można prowadzić, posiadając świadectwo II kategorji. Niema już ograniczenia, co do jakości towarów, liczby subjektów i pokoi, ani oddzielnych składów, byleby znajdowały się w tej miejscowości, gdzie się znajduje sklep. Ponadto wolno sprzedawać drobnym kupcom i spożywcom w większych ilościach.

Nie wolno tylko sprzedawać kupcom i przemysłowcom i wielkich ilościach (partjami) oraz trzymać oddzielnych składów w nnych miejscowościach. Na taki handel musi być nabyte świadectwo I kategorji.

W drodze wyjątku, w 1928 r., Izba Skarbowa może pozwolić na sprzedaż towarów, posiadających cechy produkcji wytworniejszej, ale pod warunkiem, że obrót z tego sklepu, ustalony na 1926 r. nie przekraczał 30.000 zł.. a ilość towarów, posiadających cechy produkcji wytworniejszej stanowi najwyżej 5% ogólnej ilości towarów, znajdujących się w przedsiębiorstwie. Aby uzyskać tę ulgę, należy wnieść do Urzędu Skarbowego prośbę jeszcze przed 1928 r. Na prośbę taką należy nakleić markę stemplową 3 złotową, kosztującą obecnie 3 zł. 30 gr.

[1]) a) kamieni szlachetnych pereł i korali prawdziwych, przedmiotów wyrobionych w całości, lub w części ze złota i platyny, oraz wyrobów srebrnych, z wyjątkiem zegarków kieszonkowych w oprawie srebrnej:
b) wyrobów z kości słoniowej, bursztynu, masy perłowej i szyldkretu, oraz artykułów toaletowych i galanteryjnych, których przeważną część składowe stanowią: masa perłowa, szyldkret. kość słoniowa, emalja i kamienie półszlachetne, jakoteż pozłacane, lub posrebrzane metale i stopy;
c) bronzów majolik i platerowanych zastaw stołowych;
d) wyrobu z kryształu i porcelany;
e) antyków, z wyjątkiem książek;
f) mebli wyścielanyah, rzeźbionych, politurowanych i woskowanych, oraz wytwornych mebli i trumien metalowych, pjanin i fortepjanów, dywanów, kobierców i gobelinów, portjer i tkanin meblowych;
g) ekwipaży, rowerów, motocykli i samochodów;
h) skór meblowych i galanteryjnych, skórzanych przyborów podróżnych, wyrobów siodlarskich i rymarskich i rymarskich, z wyjątkiem zwykłej uprzęży dla sprzęjaju roboczego; ubrań skórzanych, futer i ubiorów futrzanych, z wyjątkiem: zwykłych skór, kożuchów i czapek baranich, wykwintnego obuwia gemzowego, zamzzowego, lakierowanego, oraz wykwintnego obuwia z tkanin;
i) zagranicznych i krajowych towarów włóknistych, prócz samodziałów i innych materjałów, używanych na ubiory ludowe;
j) ubiorów gotowych, prócz ludowych i robotniczych, używanych do pracy codziennej, bielizny jedwabnej i webowej, oraz strojnej z cienkich materjałów, kapeluszy zagranicznych i strojnych kapeluszy damskich, parasoli i parasolek, krytych tkaniną jedwabną lub półjedwabną, tiulu jedwabnego, tkanin haftowanych i wyrobow dzianych jedwabnych;
k) win winogronowych, koniaków, wódek, likierów, kawioru, ostryg, homarów, pasztetów, łososi, turbot, jesiotrów, sielaw i t. p. wyszukanych potraw gastronomicznych.

Na podstawie świadectwa III i IV kategorji nie wolno prowadzić handlu specjalnego:
a) pachnidłami i kosmetyką,
b) dziełami sztuk plastycznych,
c) bronią,
d) aparatami fotograficznemi, przyborami optycznemi, chirurgicznemi, fizycznemi i t. p. armaturą elektryczną, przyborami do wodociągów i łazienek, kasami ogniotrwałemi, lustrami, wyrobami gumowemi i gutaperkowemi,
e) kawą i herbatą,
f) materjałami aptecznemi w Warszawie i miejscowościach I i II klasy,
g) lakierami i farbami olejnemi,
h) obiciami papierowemi,
i) lampami,
j) przędzą i koronkami,
k) wszelkiego rodzaju silnikami i maszynami, w tej liczbie maszynami do szycia, do pisania, do rachowania oraz ich częściami składowemi.

Z ziemi sandomiersko-radomskiej.

Wyzwoliny rzemieślnicze.

Związek Stowarzyszeń Rob. Chrześcijańskich w ostatnich miesiącach żywo zajął się rzemieślnikami, pragnąc oświetlić im nową ustawę rzemieślniczą i ułatwić wyzwoliny na podstawie starej ustawy.

Szereg rzemieślników jak: z Sandomierza, Iłży, Zwolenia, Kamiennej, Planty, Wierzbnika, Przysuchy, Drzewicy skorzystało z ułatwień, uzyskanych przez Związek Stowarzyszeń Rob. Chrześc. i wyzwalało się w Radomiu, Skaryszewie, Ostrowcu i Opocznie.

Nagół cechy szły na rękę Zw. Stow. Robotn. Chrześcijańskich i wyzwalały rzemieślników. Radomskie cechy za wyjątkiem murarskiego i rzeźniczo-wędliniarskiego wyzwalały rzemieślników po dość umiarkowanych cenach.

Szczególnie przychylną postawę zajęły cechy w Radomiu: krawiecki, szewcki i cech stelmachów. Za obywatelskie stanowisko wyżej wymienionych cechów Zarząd Związku Stowarzyszeń Rob. Chrześcijańskich składa im serdeczne podziękowania.

Ważne dla rzemieślników.

Dnia 15 grudnia b. r. weszła w życie nowa ustawa rzemieślnicza. Rzemieślnicy winni zarejestrować swoje warsztaty pracy w magistratach lub gminach. Rejestracje te powinny nastąpić możliwie jaknajśpieszniej.

Niezarejestrowanie warsztatu pracy w najbliższym czasie może spowodować zamknięcie.

Przewodniczący Okręgowych Komisji Wyborczych.

Okręg 19, Radom — przewodniczący sędzia S. Brzozowski, zastępca L. Listkiewicz.

Okręg 20, Kielce — przewodniczący Lachowicki-Czechowicz, zastępca W. Romszajd.

Okręg 22, Sandomierz—A. Skowroński zastępca G. Jaśmin.

Okręg 23, Iłża — Wierzbnik — przewodniczący J. Czarnecki, zastępca B. Makulski.

Kierownik Starostwa w Radomiu.

Do Radomia przybył nowy Kierownik Starostwa, p. Stanisław Guliński, na miejsce p. Z. Strzeszewskiego, który został przeniesiony do Zamościa.

Dnia 20 b. m, zostanie poświęcony gmach nowego Sejmiku. Na tę uroczystość spodziewani są goście z Warszawy.

Czegoż się można nauczyć od bolszewików panie Prezesie?

Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej w Radomiu, p. D-r Kelles-Krauz — prezes rady, w zapale oratorskim krusząc kopję w sprawie podatku mieszkaniowego, którego i tak nikt bronić nie miał zamiaru, wołał żeśmy winni wielu rzeczy uczyć się od bolszewików. Ktoś nawet zaproponował urządzić wycieczkę do Bolszewji w celach naukowych, a zapalony pan prezes tę myśl skwapliwie podchwycił.

Na zapytanie jednego z radnych, czego możemy się nauczyć od bolszewików, pan prezes nie znalazł odpowiedzi. I ciekawa galerja odeszła do domu zastanawiając się, czy naprawdę nie należałoby może radomskich radnych z prezesem na czele posłać do Moskwy na krótki kurs socjalizacji miasta.

Bo czego tam możnaby się nauczyć i co możnaby tam zobaczyć? Wspaniała szkoła!

Wymordowano tysiące ludzi, przelano rzeki krwi, zniszczono naukę i oświatę, zburzono fabryki i warsztaty, wprowadzono do kraju nędzę, mór i demoralizację, wyrznięto inteligencję i wprowadzono niesłychane w dziejach bezrobocie, setki tysięcy dzieci puszczono samopas na śmietniki ulicy, zniszczono świętość domowego ogniska — naprawdę zbyt wielką byłaby lista tych wszystkich krzywd i zbrodni, których na własnym narodzie dopuścił się krwawy tyran z gwiazdą sjońską na czapie, a któremu dano imię ,,bolszewik".

Jeśli po to urządzić wycieczkę, żeby to wszystko w Rosji zobaczyć — to naprawdę wartody asygnować z kasy miejskiej dużą sumę i powieść tam całą radę.

Tylko po powrocie z wycieczki nie byłoby już po co wracać do ratusza panie prezesie, pierwsze zaraz głosowanie wypadłoby dla czerwoniaków sromotnie.

Rad.

Z ruchu chrześcijańsko-społecznego.

Zjazdy rzemieślnicze.

W związku z wejściem w życie nowej ustawy rzemieślniczej Zarząd Związku Stowarzyszeń Robotników Chrześcijańskich urządził w dniu 11 grudnia szereg zjazdów rzemieślniczych, a mianowicie:

Opatów:

Stowarzyszenie Robotników Chrześcijańskich w Opatowie w porozumieniu z miejscowymi cechami urządziło powiatowy zjazd rzemieślniczy.

Na zjazd przybyło około 300 rzemieślników z powiatu, a z miejscowymi rzemieslnikami liczba członków zjazdu wynosiła wynosiła około 500 osób.

Zjazdowi przewodniczył burmistrz m. Opatowa p. J. Borkowski. Referaty wygłosili: prof. J. Żołnierek—prezes Stow. Rob. Chrześcijańskich w Opatowie i p. E. Stępień, redaktor ,,Hasła", ławnik m. Radomia.

Zjazd odbył się w nastroju niezwykłe podniosłym; przy końcu zebrania wybrano powiatowy komitet rzemieślniczy, którego zadaniem będzie organizowanie rzemieślników na terenie powiatu opatowskiego i reprezentacja interesów rzemieślniczych wobec władz państwowych.

Opoczno:

Dnia 11 grudnia b. r. odbył się zjazd powiatowy rzemieślników w Opocznie. Liczba uczesników zjazdu sięgała 600 osób. Z referatami na zjazd przyjechali p. Dr. T. Mendrys, mecenas Ergietowski z Kamiennej, p. Michalski z Tomaszowa.

Grupka socjalistycznych rozbijaczy chciała zakłócić poważny nastrój zjazdu rzemieślniczego, ale stanowcza postawa uczestników zjazdu zmusiła ich do milczenia.

Powiatowy Zjazd rzemieślniczy wybrał komitet, którego zadaniem będzie organizowanie rzemieślników na terenie powiatu.

Iłża:

Stowarzyszenie Rob. Chrześcijańskich w Iłży w porozumieniu z miejscowymi cechami w niedzielę gnia 11 grudnia urządziło zjazd powiatowy rzemieślników dla powiatu iłżeckiego.

Z referatem na zjazd przyjechał Ks. Dr. Stefan Grelewski.

W zjeździe wzięło udział około 300 uczestników.

Ks. Dr. St. Grelewski wygłosił dwa referaty: pierwszy na temat ustawy rzemieślniczej, a drugi na temat spraw podatkowych.

Referaty wzbudziły duże zainteresowanie, o czem świadczyła żywa dyskusja. Wieczorem miejscowe cechy wyzwalały zgłaszających się kandydatów na majstrów i czeladników.

Wierzbnik:

Dnia 11 grudnia b. r. w sali Chrześcijańskich Związków Zawodowych odbyło się zebranie rzemieślników. Na zebranie przybyło około 100 osób. Referat o ustawie rzemieślniczej wygłosił p W. Strzębalski. Referat wywołał duże zainteresowanie wśród zebranych.

Wieczorem miejscowe cechy przeprowadziły wyzwoliny na majstrów i czeladników.

Skarżysko-Kamienna:

Z inicjatywy Towarzystwa Rzemieślniczego odbyło się w dniu 8 grudnia zebranie rzemieślników m. Kamiennej i okolicy.

Zebraniu przewodniczył p. mec. W. Ergietowski. Re'erat o ustawie rzemieślniczej wygłosił ks. dr. St. Grelewski.

Zebrani rzemieślnicy wyrażali żal, że rzemiosło polskie jest obecnie przeciążone podatkami i niektórzy rzemieślniczy z tego powodu muszą zamykać warsztaty.

Ostrowiec:

W związku z wchodzącą w życie ustawą rzemieślniczą w dniu 15 grudnia b. r. miejscowe Stow. Rob. Chrześcijańskich, pragnąc ułatwić wyzwoliny rzemieślnikom, zwołało posiedzenie starszych i podstarszych wszystkich cechów ostrowieckich. Na zebraniu ustalone zostały warunki wyzwolin. Sekretarz powiatowy Stow. Rob. Chrześcijańskich p. C. Moldzyński wygłosił referat o nowej ustawie rzemieślniczej.

OSTROWIEC:

Dnia 7 i 8 grudnia odbyły się przedstawienia, urządzone staraniem sekcji scenicznej Stowarzyszenia Rob. Chrześcijańskich w Ostrowcu.

W następną niedzielę sekcja sceniczna Stow. Robotników Chrześcijańskich wystawiła tąż samą sztukę w Ćmielowie.

Słow. Rob. Chrześcijańskich w Ostrowcu wniosło nowy prąd ożywczy na tamtejszy teren wśród rzesz robotniczych.

Sekcją sceniczną energicznie kieruje p. Eugenjusz Łuczak. Młodzież robotnicza garnie się do Stowarzyszenia i z całym zapałem pracuje na niwie społecznej.

Pierwsze występy sekcji scenicznej Stow. Rob. Chrz. zgromadziły bardzo licznie publiczność miast Ćmielowa i Ostrowca i jest nadzieja, że te pierwsze występy zachęcą młodzież robotniczą i starszych członków Stow. Rob. Chrz. do dalszej pracy.

ĆMIELÓW:

Dnia 18 grudnia odbyło się zebranie organizacyjne Chrz. Zw. Zaw. Ceramików w Ćmielowie. Zebraniu przewodniczył kol. Józef Zuchowicz. Referat organizacyjny wygłosił kol. Czesław Moldzyński.

Po referacie postanowlono zorganizować Chrz. Związek Zawodowy Ceramików i wybrano zarząd w następującym składzie: Prezes J. Wencel, zastępca Z. Milewski, sekretarz St. Pękalski, skarbnik J. Sroczyński.

Zebrani z wielkim zapałem podjęli myśl zorganizowania Chrz. Zw. Zaw. Ceramików w Ćmielowie, gdyż dotychczasowy socjalistyczny związek zamiast poprawy bytu robotnika za pomocą awantur i źle prowadzonych strajków przyczynił się do tem większej biedy robotników fabryki Cmielów.

Z powodu nadchodzących świąt Bożego Narodzenia zarządza się, ażeby we wszystkich Oddziałach Chrześcijańskich Związków Zawodowych urządzonym został tradycyjny opłatek. Zarządy Chrześc. Związków Zaw. zechcą przesłać sprawozdania z urządzonego opłatka.

Do wszystkich Stowarzyszeń Rob. Chrześc.

djecezji Sandomierskiej.

W związku z uchwałą zjazdu delegatów Stowarzyszeń Robotników Chrześcijańskich w Skarżysku, zarządza się przesłanie sprawozdania rocznego z działalności Stowarzyszeń, spisu członków i uregulowanie należności za „Hasło".

ZARZĄD
Związku Stowarzyszeń
Robotników Chrześć.

Z całej Polski.

Zatarg Polsko - Litewski.

Na ostatniem posiedzeniu Ligi Narodów został załatwiony zatarg polsko-litewski. Polska zagwarantowała Litwie jej niepodległość, a natomiast Litwa zadeklarowała, że stan wojenny z Polską ustaje. Dalsze rokowania mają nastąpić w najbliższym czasie.

Wybory.

Przewodniczącym Głównej Komisji Wyborczej został mianowany wice-minister sprawiedliwości p. St. Car. 8 największych stronnictw sejmowych delegowało do Głównej Komisji Wyborczej swoich przedstawicieli.

Starostwa w naszem województwie już wydały ogłoszenia w sprawie wyborów.

Na ulicach miast i po wsiach wywieszono już ogłoszenia w sprawie wyborów.

Stronnictwa polityczne przeprowaozają rokowania na temat bloków wyborczych. „Wyzwolenie" i PPS. dążą do utworzonia jednego bloku.

Po liście pasetrskim biskupów polskich Polskie Stronnictwo Chrześcijańskiej Demokracji podjęło akcję stworzenia wielkiego bloku katolickiego. Zaproszenia zostały wysłane do wszystkich stronnictw stojących na gruncie katolickim. Rokowania trwają. Najbliższa przyszłość przyniesie wiadomości o skutkach rokowań.

Stronnictwo Chłopskie nawet w obliczu wyborów rozpada się. Zarząd dzielnicowy na Małopolskę Wschodnią usunął ze stronnictwa p, H. Śliwińskiego, b. posła. Ten ostatni występuje ostro przeciw p. J, Brylowi.

J. Bojko zaczyna wydawać swoje pismo „Chlop Polski" i szuka sprzymierzeńców na lewo i prawo. Sprzymierzeńców tych jednak jakoś nie może znaleźć.

Przy niniejszem numerze zamieszczamy blankiet R.K.O. i prosimy o uregulowanie prenumeraty.

Administracja „HASŁA".

Dnia 17 b. m. zmarł

†

Z. ZIĘBA

Członek Chrześcijańskiego Związku Zawodowego Pracowników Wojskowej Wytwórni Broni w Radomiu.

Duszę Jego polecamy modłom członków naszych a rodzinę opiece.

Redaktor: Edward Stępień. Zakł. Druk. Sejmiku Radomsk. i S-ki. Wydawca: Zw. Stow. Rob. Chrześcijańskich.